

نیمه تاریک مؤدب بودن

مؤدب بودن و به دیگران احترام گذاشتن در واقع خصوصیتی پسندیده است، اما در مواقع حساس می‌تواند تأثیر عکس داشته باشد و پیامدهای ناگواری را به همراه آورد. زیرا این خصلت می‌تواند موجب سوءتفاهم شود و حتی در مواردی مرگبار باشد.

مؤدب بودن و به دیگران احترام گذاشتن در واقع خصوصیتی پسندیده است، اما در مواقع حساس می‌تواند تأثیر عکس داشته باشد و پیامدهای ناگواری را به همراه آورد. زیرا این خصلت می‌تواند موجب سوءتفاهم شود و حتی در مواردی مرگبار باشد.

بیست و نه سال پیش خلبان هواپیمای بوئینگ ۷۳۷ بدون اینکه متوجه لایه یخ روی بال‌های هواپیما شود منتظر دریافت اجازه پرواز بود. اما کمک‌خلبان که لایه یخ را دیده بود، به جای اینکه به‌طور مستقیم خلبان را از وجود مقدار زیادی یخ روی بال‌ها و بخش‌های دیگر هواپیما آگاه کند، تلاش می‌کند به‌طور مؤدبانه و مبهم به خطر اشاره کند.

کمک خلبان کاملاً به این نکته آگاه بود که پرواز با هواپیمای یخ‌زده خطر مرگ به همراه دارد. اما چرا او نتوانست در این شرایط حساس حرف خود را واضح‌تر بیان کند؟ ظاهراً او نمی‌خواست به خلبانی که رتبه‌ای بالاتر از او دارد، بی‌احترامی کند و بی‌توجهی او را مورد انتقاد قرار دهد.

نتیجه این مکالمه ناقص و مبهم این بود که هواپیما در فرودگاه ویرجینیا مدت کوتاهی پس از بلند شدن سقوط می‌کند. در جریان این حادثه ۷۸ نفر جان خود را از دست می‌دهند، از جمله خلبان و کمک‌خلبان.

نقش ادب در زندگی روزمره

اتفاقی که در اتاق خلبان این هواپیما در سال ۱۹۸۲ رخ داد نیمه‌ی تاریک رفتار مؤدبانه را نشان می‌دهد؛ رفتاری که در زندگی روزمره مورد پسند همگان است. در واقع رعایت ادب در روابط اجتماعی نقش مهمی ایفا می‌کند و باعث می‌شود که بین افراد دلخوری و کدورت کمتر پیش آید.

گروه پژوهشگران فرانسوی و بریتانیایی از مرکز پژوهش‌های ملی دانشگاه تولوز در فرانسه اعتقاد دارند که هر اندازه که موقعیتی ناخوشایند باشد، انسان‌ها بیشتر به این گرایش دارند که مؤدبانه و خویشتندارانه برخورد کنند.

برای مثال در برخورد با فردی آشنا، گفتن اینکه مدل موهایش بد است چه سودی برای فرد دارد؟ به همین دلیل افراد بیشتر به این برخورد گرایش دارند که نظر منفی و ناخوشایند خود را پشت جمله‌ای مؤدبانه مانند "مدل موهایتان به شما می‌آید" پنهان کنند.

یکی از این پژوهشگران می‌گوید: «#171در زندگی روزمره گاهی واقعا بهتر است که در ارتباط با دیگران نظر خود را تعدیل داد.»

برخورد مؤدبانه در مناسبات روزمره مفید است، اما در برخی شرایط بیشتر موجب پیچیده‌تر شدن و خطرناک شدن اوضاع می‌شود. زیرا سخن گفتن مؤدبانه معمولاً معنای دوپهلوی دارد و افراد می‌توانند برداشت‌های مختلفی از آن داشته باشند. این نکته در اغلب موارد منجر به فهم اشتباه یا بروز سوءتفاهم می‌شود.

برداشت‌های مختلف از جملات مؤدبانه

پژوهشگران دانشگاه تولوز در جریان پژوهش خود، از صدها داوطلب خواستند که خود را در شرایطی تصور کنند که بیمار هستند و پزشک به آنها می‌گوید ناراحتی‌شان "احتمالاً" شدیدتر خواهد شد.

نیمی از داوطلبان برداشتشان از این جمله این بود که پزشک در مورد تشخیصی که داده اطمینان کامل ندارد و به همین دلیل از واژه "احتمالاً" استفاده کرده است. گروه دیگر اعتقاد داشتند که پزشک در حقیقت اطمینان دارد که درد و ناراحتی بیمار افزایش می‌یابد، اما از روی ادب و رعایت حال بیمار وضعیت بیمار را اینگونه بیان می‌کند.

اما نکته مثبت در گفتگو با پزشک این است که فرد به اندازه کافی وقت دارد و می‌تواند از پزشک بپرسد که منظورش دقیقاً چیست.

اما در شرایط اضطراری در اتاق خلبان وقت کمتری برای رفع سوءتفاهم‌ها وجود دارد.